

Sygn. akt **VIII Po 16 / 18**

POSTANOWIENIE

Dnia 19 października 2018 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Danuta Dadej – Więsyk

Protokolant: st. sekr. sąd. Ewelina Parol

po rozpoznaniu w dniu 19 października 2018 roku w Lublinie

na rozprawie

sprawy z wniosku J. Ż.

z udziałem J. G.

o wydanie orzeczenia w trybie art. 111 ustawy Kodeks wyborczy

postanawia:

I. zakazać uczestnikowi J. G. rozpowszechniania nieprawdziwej informacji, że Gmina R. w latach 2015, 2016 oraz 2017 zrealizowała inwestycje o wartości wyłącznie (...)złotych;

II. nakazać uczestnikowi J. G. sprostowanie nieprawdziwej informacji poprzez opublikowanie w internetowym portalu społecznościowym F., na profilu kandydata – uczestnika J. G. o nazwie „J. G. – kandydat na (...)przez okres do końca listopada 2018 roku oświadczenia o treści: „J. G., kandydat na (...) oświadcza, że podana przez niego w trakcie debaty wyborczej w dniu 14 października 2018 roku informacja o tym, że Gmina R. zrealizowała w latach od 2015 do 2017 inwestycje o wartości (...) złotych, jest nieprawdziwa i niezgodna z informacjami uzyskanymi od Gminy R. w drodze odpowiedzi na wniosek o udostępnienie informacji publicznej”;

III. w pozostałej części wniosek oddalić;

IV. zasądzić od uczestnika J. G. na rzecz wnioskodawcy J. Ż. kwotę 240 (dwieście czterdzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Sygn. akt **VIII Po 16 / 18**

UZASADNIENIE

We wniosku datowanym na dzień 18 października 2018 roku (data wpływu do Sądu: 18 października 2018 roku, godzina 15:06) o wydanie orzeczenia w trybie wyborczym J. Ż., podstawie art. 111 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 roku Kodeks wyborczy (t.j. Dz. U. z 2018 roku, poz. 754), w związku z rozpowszechnianiem przez J. G., kandydata na (...), informacji, że Gmina R. w latach 2015, 2016 i 2017 zrealizowała inwestycje o wartości wyłącznie(...) złotych, wniósł o wydanie orzeczenia w trybie wyborczym, obejmującego:

1) zakazanie uczestnikowi J. G. rozpowszechniania nieprawdziwej informacji, że Gmina R. w latach 2015, 2016 i 2017 zrealizowała inwestycje o wartości wyłącznie(...) złotych;

- 2) nakazanie uczestnikowi J. G. sprostowania powyższej nieprawdziwej informacji poprzez zobowiązanie go do opublikowania w ciągu 48 godzin od uprawomocnienia się postanowienia, w Dzienniku(...) na drugiej stronie wydania oraz na profilu „J. G. – kandydat na (...)” w portalu społecznościowym F. przez okres do końca listopada 2018 roku oświadczenia o następującej treści: „J. G. – kandydat na (...)” przez okres do końca listopada 2018 roku oświadczenia o treści: „J. G., kandydat na(...)oświadcza, że podana przez niego w trakcie debaty wyborczej w dniu 14 października 2018 roku informacja o tym, że Gmina R. zrealizowała w latach od 2015 do 2017 inwestycje o wartości (...)złoty, jest nieprawdziwa i niezgodna z informacjami uzyskanymi od Gminy R. w drodze odpowiedzi na wniosek o udostępnienie informacji publicznej”;
- 3) nakazanie uczestnikowi J. G. wpłacenia kwoty 1 000 złotych na rzecz organizacji (...) na Rzecz (...) w R., numer (...) (...);
- 4) przeprowadzenie dowodów z dokumentów i nagrania na płycie CD, załączonych do wniosku;
- 5) zasądzenie kosztów postępowania według norm prawem przepisanych.

W uzasadnieniu wniosku J. Ż. wskazał, że w przeprowadzanych w 2018 roku wyborach samorządowych jest kandydatem na stanowisko(...) z ramienia Komitetu Wyborczego partii (...). Jego kontrkandydatem na to stanowisko jest uczestnik J. G., kandydujący z ramienia Komitetu Wyborczego (...) (...). Wnioskodawca wskazał jednocześnie, iż od 2014 roku do chwili obecnej sprawuje urząd (...)i w związku ze sprawowanym urzędem jest odpowiedzialny m.in. za politykę inwestycyjną Gminy R..

Wnioskodawca wskazał, że w dniu 14 października 2018 roku w R. odbyła się debata kandydatów na stanowisko (...)mająca charakter otwarty, która była ponadto transmitowana za pośrednictwem Internetu. Artykuł obejmujący relację z debaty ukazał się w dniu 17 października 2018 roku w tygodniku „(...) Gazeta (...)”. W debacie tej aktywny udział brali m.in. wnioskodawca J. Ż. oraz uczestnik J. G.. Wnioskodawca podniósł, iż w trakcie tej debaty uczestnik J. G. publicznie nakłaniał wyborców do głosowania na swoją kandydaturę oraz krytykował działania kontrkandydata – wnioskodawcy J. Ż., aktualnie sprawującego mandat(...)co w ocenie wnioskodawcy spełnia znamiona agitacji wyborczej określonej w art. 105 ustawy Kodeks wyborczy. W toku swojej wypowiedzi uczestnik J. G. miał użyć sformułowana, że w latach 2015, 2016 oraz 2017 zostały przez Gminę R. zrealizowane inwestycje, których wartość wyniosła 3 500 000 złotych. Uczestnik J. G. miał ponadto wskazać, że wiadomości te miał uzyskać od Gminy R. w drodze odpowiedzi na wniosek o udzielnie informacji publicznej. Do wniosku J. Ż. załączył nagranie z debaty w formie elektronicznej – na płycie CD, zaznaczając przy tym, że wypowiedź uczestnika J. G., która zawierała informacje nieprawdziwe, została utrwalona od 1:18:00 do 1:18:17 godziny nagrania. J. Ż. podniósł, że nie miał możliwości odpowiedzi na zarzut postawiony ze strony uczestnika J. G., ponieważ debata została w krótkim czasie zakończona. Okoliczność podana przez J. G. nie jest w ocenie wnioskodawcy prawdziwa, ponieważ jak wynika ze sprawozdań z wykonania budżetu gminy R. za lata 2015, 2016 oraz 2017, które zostały pozytywnie zaopiniowane przez Regionalną (...) w L., a także ze sprawozdań o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego, łączne inwestycje w tym okresie wynosiły (...)złoty. Wnioskodawca wskazał, że dokumenty finansowe są ogólnodostępne na portalu (...) .pl. (...) w ocenie wnioskodawcy jest, że J. G. kierował do Gminy R. wnioski o udostępnienie informacji publicznej i w zależności od treści zapytań informacje te były systematycznie udzielane. W dniu 5 kwietnia 2018 roku na adres e-mail uczestnika został wysłany wykaz inwestycji przeprowadzonych w latach 2010-2012 przez Wydział Inwestycji i Remontów, z którego wynika, że w latach 2015-2017 zostały przez ten Wydział zrealizowane inwestycje o wartości(...) złotych. Ponadto w dniu 9 kwietnia 2018 roku także drogą elektroniczną został mu przesłany wykaz dotyczący inwestycji Miejsko- Gminnego Centrum (...) w R. za lata 2010-2017. Z powyższego dokumentu w ocenie wnioskodawcy wynika, że w latach 2015-2017 przez Miejsko- Gminne Centrum (...) w R. zostały zrealizowane inwestycje o wartości(...) złotych. Z tych też względów nie jest zdaniem wnioskodawcy prawdą, że ze wszystkich dotychczas kierowanych odpowiedzi gminy R. wynikało, iż łączny rozmiar inwestycji w tych latach wynosił zaledwie(...) złotych, którą to informację w trakcie debaty podał J. G.. Zdaniem wnioskodawcy J. G. celowo podczas prowadzonej agitacji wyborczej rozpowszechniał nieprawdziwe informacje dotyczące realizacji inwestycji przez Gminę R.. Informacja ta dotyczyła kresu, w którym mandat(...) sprawował J. Ż., a podanie przez uczestnika

nieprawdziwych danych może mieć wpływ na wynik wyborów, ponieważ niska wartość inwestycji zrealizowanych przez Gminę może w odczuciu przeciętnego wyborcy świadczyć o nieudolności aktualnie urzędującego burmistrza. Wnioskodawca podkreślił, że art. 111 ustawy Kodeks wyborczy wprowadza bezwzględny zakaz rozpowszechniania podczas prowadzonej agitacji wyborczej nieprawdziwych informacji i nie ma przy tym w ocenie wnioskodawcy znaczenia źródło pozyskania tych informacji przez kandydata, a jedynie ich obiektywna treść. Wnioskodawca wskazał ponadto, że rodzaj, znaczenie oraz okoliczności rozpowszechnienia przez uczestnika nieprawdziwych informacji w ocenie wnioskodawcy uzasadniają wydanie orzeczenia zakazującego rozpowszechniania takich informacji oraz nakazania ich sprostowania. Z uwagi na fakt, że debata miała charakter publiczny oraz była transmitowana za pośrednictwem Internetu, uzasadniony jest wniosek o opublikowanie sprostowania w prasie o zasięgu obejmującym Gminę R. oraz na portalu internetowym. W ocenie wnioskodawcy, waga przedstawionych nieprawdziwych informacji oraz okoliczności, że uczestnik celowo wprowadził w błąd potencjalnych wyborców, wskazują na możliwość zasądzenia na rzecz organizacji pożytku publicznego kwoty 1 000 złotych (wniosek – k. 4-8).

Na rozprawie, która odbyła się przed Sądem w dniu 19 października 2018 roku, pełnomocnik wnioskodawcy podtrzymywał stanowisko zaprezentowane we wniosku, natomiast uczestnik J. G. wnosił o jego oddalenie (protokół – k. 54-57).

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

Wnioskodawca J. Ż. w wyborach samorządowych, które odbyły się w dniu 16 listopada 2014 roku, został wybrany (...) W wyborach samorządowych odbywających się w 2018 roku ubiega się o reelekcję na to stanowisko. Jego kontrkandydatem jest uczestnik niniejszego postępowania J. G. (zaświadczenie – k. 10, obwieszczenie – k. 12).

Uczestnik J. G. zwracał się do Gminy R. za pośrednictwem poczty internetowej e-mail o udzielenie w trybie informacji publicznej wiadomości o realizowanych w Gminie R. inwestycjach oraz ich wartościach, otrzymując stosowne odpowiedzi (wydruki wiadomości e-mail – k. 28-30; wykazy inwestycji – k. 31-45).

W toku kampanii wyborczej, prowadzonej przed wyborami samorządowymi organizowanymi w 2018 roku, dnia 14 października 2018 roku w R. została zorganizowana przez lokalny tygodnik (...) Gazeta (...). debata kandydatów ubiegających się o urząd (...) Debata miała charakter publiczny, zamieszczono publiczne ogłoszenie o organizowanej debacie i każdy mógł uczestniczyć w debacie w charakterze publiczności. Była ona ponadto transmitowana za pośrednictwem Internetu, gdzie w formie nagrania jest udostępniana do dnia dzisiejszego. W trakcie debaty obecnych było około 170-180 osób. W dniu 17 października 2018 roku na łamach tygodnika (...) Gazeta (...) ukazał się artykuł relacjonujący przebieg debaty (nagranie audio z debaty – płyta CD na k.9; zeznania wnioskodawcy – k. 54v-55 i 56-56v; zeznania uczestnika – k. 55-56 i 56v).

W trakcie debaty, w części dotyczącej podsumowania, uczestnik J. G. użył następujących słów: „ (...) Dwaścieście parę milionów inwestycji? Proszę Pana! To albo Pan zmieni pracowników w tym urzędzie dalej, bo ja z informacji publicznej od Pana otrzymanej, przez Pana podpisaną, mam wyraźnie: za dwa lata, za trzy lata: piętnasty, szesnasty, siedemnasty – trzy i pół miliona. No w tym roku nie, dwa lata temu. Proszę Państwa, bo tu są jeszcze plany. (...)” (nagranie audio z debaty – płyta CD na k.9).

Z wykazu inwestycji realizowanych przez Gminę R. w latach 2015-2017 wynika, iż przeprowadzono w tych latach następujące inwestycje, które zostały zakończone i odebrane na przestrzeni tych lat, o następujących wartościach:

- przebudowa drogi gminnej(...) złotych;
- wykonanie modernizacji drogi dojazdowej do gruntów rolnych w m. Z. o wartości(...) złotych;
- wykonanie zagospodarowania terenu przy świetlicach wiejskich w N., M., O., O., P., R. i S. o wartości(...)złotych;

- budowa kanalizacji sanitarnej w rejonie ulic: S.,(...), Ł.,(...), J., J., P.,(...), B., J. w R. – etap II obejmujący ulice (...) o wartości(...) złotych;
- budowa odcinka kanalizacji burzowej od sądu przy ul. (...) do ul. (...) w R. o wartości (...)złotych;
- budowa kanalizacji sanitarnej w rejonie ulic: S., Z., G., Ż.,(...) (...),(...)w R. – etap II obejmujący ulicę (...) i część ulicy (...) o wartości(...)złotych;
- budowa oświetlenia ulicznego – B. o wartości (...)złotych;
- budowa oświetlenia ulicznego – N. o wartości (...) złotych;
- budowa oświetlenia ulicznego – P. o wartości(...)złotych;
- budowa oświetlenia ulicznego – R. o wartości (...) złotych;
- budowa oświetlenia przy (...) o wartości(...)złotych;
- budowa oświetlenia ulicznego – Z. o wartości(...) złotych;
- budowa ul. (...) od km (...) etap – górna warstwa podbudowy + warstwa wiążąca nawierzchni o grubości 6 centymetrów o wartości (...) złotych;
- położenie nawierzchni asfaltowej na drogach w miejscowościach: C., K., L. oraz na ul. (...) w R. o wartości(...) złotych;
- położenie nawierzchni asfaltowej w miejscowości P. o wartości (...)złotych;
- modernizacja drogi gminnej – ul. (...) w R. o wartości(...) złotych;
- wykonanie nawierzchni z mieszanek mineralno-bitumicznych asfaltowych na drogach w miejscowościach: L. ul. (...) o wartości (...) złotych;
- budowa sieci kanalizacji deszczowej od ul. (...) do ul. (...) w R. o wartości (...)złotych;
- poprawa spójności komunikacyjnej i zapewnienie bezpieczeństwa poprzez przebudowę gminnych ciągów drogowych i pieszych łączących sołectwo J. w m. (...) poprzez drogę powiatową numer (...) o wartości (...) złotych;
- budowa oświetlenia ulicznego – R., ul. (...) II a ul. (...) –(...) o wartości(...)złotych;
- przebudowa i remont dróg gminnych na terenie Gminy R., L. ul. (...), ul. (...) o wartości (...)złotych;
- modernizacja drogi dojazdowej do gruntów rolnych w miejscowości O. o wartości (...) złotych;
- przebudowa drogi gminnej numer (...) w miejscowości S. o wartości(...) złotych;
- budowa oświetlenia ulicznego w miejscowościach: B., L. ul. (...) o wartości (...) złotych;
- przebudowa dróg gminnych na terenie Gminy R., ul. (...) w R. o wartości (...) złotych;
- przebudowa dróg gminnych na terenie Gminy R., ul. (...) w R. o wartości (...) złotych;
- przebudowa dróg gminnych numer (...) w miejscowości S. i numer (...) w M. o wartości (...)złotych;
- modernizacja drogi dojazdowej do gruntów rolnych w miejscowości O. o wartości(...) złotych;

- przebudowa dróg gminnych w miejscowościach R., S., L. i R. o wartości (...)złotych;
- przebudowa dróg gminnych w miejscowościach B., R. i L. o wartości (...) złotych;
- przebudowa dróg gminnych w miejscowości S. o wartości (...) złotych .

Razem wartość powyższych inwestycji Gminy R. – zakończonych i odebranych w latach 2015-2017 – wyniosła kwotę (...)złotych (wykazy inwestycji za lata 2010-2017 – k. 31-35v; sprawozdania – k. 16-27v; zeznania wnioskodawcy – k. 54v-55 i 56-56v).

Wartość powyższa jest ponadto potwierdzana przez sprawozdania z wykonania budżetów Gminy R. za poszczególne lata, potwierdzanych opiniami Regionalnej (...)uchwały R. – k. 13-15v; sprawozdania – k. 16-27v).

W świetle poczynionych ustaleń Sąd Okręgowy uznał, że wniosek J. Ż. jest częściowo zasadny i zasługuje na uwzględnienie w zakresie wskazanym w rozstrzygnięciu.

W myśl art. 111 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 roku Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2018 roku poz. 754, tekst jedn. ze zm.), jeżeli rozpowszechniane, w tym również w prasie w rozumieniu ustawy z dnia 26 stycznia 1984 roku - Prawo prasowe (Dz. U. Nr 5, poz. 24, ze zmianami), materiały wyborcze, w szczególności plakaty, ulotki i hasła, a także wypowiedzi lub inne formy prowadzonej agitacji wyborczej, zawierają informacje nieprawdziwe, kandydat lub pełnomocnik wyborczy zainteresowanego komitetu wyborczego ma prawo wnieść do sądu okręgowego wniosek o wydanie orzeczenia:

- 1) zakazu rozpowszechniania takich informacji;
- 2) przepadku materiałów wyborczych zawierających takie informacje;
- 3) nakazania sprostowania takich informacji;
- 4) nakazania publikacji odpowiedzi na stwierdzenia naruszające dobra osobiste;
- 5) nakazania przeproszenia osoby, której dobra osobiste zostały naruszone;
- 6) nakazania uczestnikowi postępowania wpłacenia kwoty do 100 000 złotych na rzecz organizacji pożytku publicznego.

Natomiast z § 2 powołanego artykułu wynika, że Sąd Okręgowy rozpoznaje ten wniosek, w ciągu 24 godzin w postępowaniu nieprocesowym.

Jak podkreśla się w doktrynie i judykaturze, omawiany przepis ustanawia szczególną ochronę prawną prawdziwości informacji w okresie kampanii wyborczej, kończącej się na 24 godziny przed dniem głosowania, zapewniając rzetelność kampanii i unikanie sytuacji, w których publikowanie materiałów z nieprawdziwymi materiałami mogłoby wpłynąć na ostateczne rozstrzygnięcie podjęte w głosowaniu (por. m.in. P. Uziębło „Komentarz do art. 35 ustawy o referendum lokalnym" Lex 2008, t. I; M. Gapski „Udział sądów w procedurze przeprowadzania referendum lokalnego" Samorząd Terytorialny 2012/7-8, s. 106-119).

W trybie wskazanego przepisu przedmiotem ochrony sądowej jest wyłącznie prawdziwość danych reprezentowanych w trakcie kampanii wyborczej (por. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 13 października 1998 roku, I ACz 1026/98, OSA z 2000 roku, Nr 4, poz. 17). Tym samym ochrona prawna wywodzona z art. 111 Kodeksu wyborczego dotyczy tylko i wyłącznie podawanych w materiałach wyborczych faktów, natomiast pozbawione ochrony są prezentowane przez kandydatów przemyślenia, komentarze, hipotezy, wnioski, oceny, postulaty, poglądy i opinie, które jedynie opierają się na faktach.

Tylko fakt ma bowiem charakter obiektywny. Każda ocena jest zatem subiektywna, w zależności od punktu widzenia osoby jej dokonującej. Jest wyrazem prezentowanego poglądu na daną kwestię związanego z wykształceniem,

doświadczeniem, życiowym, wiarą, przekonaniem danej osoby. Tego rodzaju wypowiedzi nie poddają się ocenie według kryterium „prawda” – „fałsz”, albowiem oczywistym jest, że w ten sposób weryfikować można wyłącznie fakty. Wypowiedź o charakterze ocennym, stanowiąca przez to subiektywne stanowisko jej autora nie może zostać uznana za bezprawną, z uwagi na okoliczność, iż wolność wyrażania swoich poglądów jest wartością chronioną konstytucyjnie (art. 31 i 54 Konstytucji RP) oraz regulacjami międzynarodowymi (Art. 10 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności sporządzona w Rzymie w dniu 4 listopada 1950 roku, zmieniona następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełniona Protokołem nr 2 (Dz. U. z dnia 10 lipca 1993 roku, nr 61 poz. 284)). W Konwencji wyjaśniono między innymi, że wolność wyrażania opinii obejmuje wolność posiadania poglądów oraz otrzymywania i przekazywania informacji i idei bez ingerencji władz publicznych i bez względu na granice państwowe. Korzystanie z tych wolności pociągających za sobą obowiązki i odpowiedzialność może podlegać takim wymogom formalnym, warunkom, ograniczeniom i sankcjom, jakie są przewidziane przez ustawę i niezbędne w społeczeństwie demokratycznym w interesie bezpieczeństwa państwowego, integralności terytorialnej lub bezpieczeństwa publicznego ze względu na konieczność zapobieżenia zakłóceniu porządku lub przestępstwu, z uwagi na ochronę zdrowia i moralności, ochronę dobrego imienia i praw innych osób oraz ze względu na zapobieżenie ujawnieniu informacji poufnych lub na zagwarantowanie powagi i bezstronności władzy sądowej.

Podnieść wreszcie należy, że zgodnie z treścią art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne.

Do uwzględnienia wniosku konieczne jest wykazanie spełnienia wszystkich przesłanek wynikających z art. 111, art. 109 i 105 Kodeksu wyborczego. Jeżeli którakolwiek z tych przesłanek nie jest spełniona, protest wyborczy nie może zostać uwzględniony.

Budowa zdaniowa art. 111 § 1 kodeksu wyborczego świadczy o tym, że mogą tutaj wchodzić w grę materiały wyborcze (w szczególności plakaty, ulotki i hasła z uwagi na użycie sformułowania „w szczególności” katalog jest tylko przykładowy), a także publiczne wypowiedzi lub inne formy prowadzonej agitacji wyborczej (brak katalogu choćby przykładowego, chodzi tylko o to, by była to forma agitacji wyborczej).

Podkreślić należy w tym miejscu, że tryb określony w art. 111 kodeksu wyborczego jest trybem szczególnym. Z uwagi na okres kampanii wyborczej, sprawy w tym trybie są rozpoznawane bardzo szybko, przewidziane są także ograniczenia dla stron, polegające przede wszystkim na bardzo krótkim czasie, jaki strony mają, żeby przygotować się do sprawy. Pociąga to za sobą także faktyczne ograniczenia dowodowe. Ustawa przewiduje nawet możliwość przeprowadzenia rozprawy, a więc i wydania orzeczenia, w przypadku, gdy wnioskodawca lub uczestnik postępowania nie stawia się na rozprawie z powodu usprawiedliwionej nieobecności (art. 111 § 2 kodeksu wyborczego). Ograniczenia te mają na celu maksymalne przyspieszenie rozpoznania protestu wyborczego.

Niezależnie od powyższego wskazać należy, iż w sprawie rozpoznawanej w tzw. trybie wyborczym Sąd bada wyłącznie kwestię prawdziwości informacji i danych związanych z kampanią wyborczą. Artykuł 111 kodeksu wyborczego przyznaje wnioskodawcy jedynie roszczenie o sprostowanie informacji nieprawdziwych, zatem opisowych, dających się w dacie orzekania (art. 316 § 1 k.p.c. stosowany w postępowaniu nieprocesowym w związku z art. 13 § 1 k.p.c.) zweryfikować według kryterium prawda-fałsz. Zakres postępowania jest znacznie węższy niż w przypadku spraw o naruszenie dóbr osobistych, nie uwzględnia się bowiem całokształtu zagadnień związanych z naruszeniem dobra osobistego przez podanie informacji prawdziwej ze względu na kontekst, rodzaj użytych sformułowań oraz sfery życia człowieka, której dotyczy wypowiedź.

Należy zwrócić zatem baczną uwagę na podstawowy cel postępowania prowadzonego przez Sąd w trybie wyborczym, a jest nim przede wszystkim zapewnienie prawidłowości prowadzonej kampanii wyborczej. Na drugi plan należy zatem odsunąć w toku tego postępowania ogólną ochronę dóbr osobistych uczestników kampanii wyborczej, a uwadze poddać zwłaszcza ochronę przed podawaniem związanych z kandydatami informacji nieprawdziwych.

W ocenie Sądu roszczenie wnioskodawcy podlega ochronie ustanawianej przez art. 111 ustawy Kodeks wyborczy, gdyż przepis ten z pewnością dotyczy także agitacji wyborczej. Stosownie do art. 105 § 1 Kodeksu wyborczego agitacją

wyborczą jest publiczne nakłanianie lub zachęcanie do głosowania w określony sposób, w tym w szczególności do głosowania na kandydata określonego komitetu wyborczego. Pojęcie agitacji wyborczej może także obejmować wypowiedzi kandydatów. Podstawowym warunkiem uznania takiej wypowiedzi za agitację jest to, aby wypowiedź ta była publiczna i pozostawała w związku z prowadzoną kampanią wyborczą w ujęciu, w jakim przewiduje to przepis art. 105 § 1 Kodeksu wyborczego. Obejmuje to także przypadki tzw. kampanii negatywnej, czyli sytuacji podawania informacji mających zniechęcić do głosowania na określonego kandydata.

W ocenie Sądu roszczenie wnioskodawcy podlega rozpoznaniu w trybie określonym w przywołanym art. 111 Kodeksu wyborczego. Niewątpliwie zdarzenie, na które powołuje się wnioskodawca i wypowiedź miała miejsce w trakcie debaty wyborczej, stanowiącej formę agitacji wyborczej.

W trakcie wypowiedzi uczestnik zawarł informacje dotyczące zakresu czasowego i rozmiaru zrealizowanych inwestycji w Urzędzie Gminy.

Należy także zauważyć, iż przepis art. 111 § 1 Kodeksu wyborczego używa pojęcia informacji, nie precyzując jednocześnie jego treści. Ustalenie tego pojęcia jest jednak istotne, gdyż brak jest powszechnie przyjętej definicji informacji a także zapewnianej przez dotychczasowe ordynacje wyborcze ochrony przed rozpowszechnianiem nieprawdziwych faktów, nie zaś stricte informacji. Różne definiowanie pojęcia informacji łączy jedno, a mianowicie, że informacja powinna zawierać dane istotne w procesie interpersonalnego komunikowania się oraz że celem informacji jest wywołanie u odbiorcy określonej reakcji czy powstanie określonej oceny. Omawiany przepis jest zatem niezwykle istotny z punktu widzenia chronienia opinii publicznej przed rozpowszechnianiem informacji niewątpliwie nieprawdziwych, mając zatem na celu przede wszystkim dobro publiczne. Właśnie na podstawie faktów, a nie ocen, wyborca ma wyrobić sobie własne zdanie, które zaowocuje określoną decyzją w akcie głosowania. Celem tego przepisu jest zatem ocena prawidłowości kampanii wyborczej, rywalizacji politycznej oraz zasad uczciwej konkurencji wyborczej, co ma zapobiegać zniekształcaniu oceny wyborców i w tym znaczeniu należy rozumieć wspomniane dobro publiczne. Każda informacja poddana więc pod ocenę w świetle wskazywanego przepisu podlega zatem weryfikacji w rozumieniu omówionych wyżej kategorii prawdy i fałszu. Istotne znaczenie ma w tym kontekście rola Sądu, który w sprawie poddanej rozpoznaniu w trybie wyborczym ma badać wyłącznie kwestię prawdziwości informacji i danych związanych z kampanią wyborczą, do czego dąży składany w trybie wyborczym wniosek. Artykuł 111 ustawy Kodeks wyborczy przyznaje bowiem wnioskodawcy jedynie możliwość dochodzenia roszczenia o sprostowanie informacji nieprawdziwych, a zatem takich, które w dacie orzekania poddają się ocenie omówionego wyżej kryterium prawda czy fałsz.

Odnosząc powyższe rozważania do zarzutu zawartego we wniosku J. Ż. o wydanie orzeczenia w trybie wyborczym wskazać należy, że zarzut rozpowszechniania przez uczestnika nieprawdziwych informacji w świetle ustalonego stanu faktycznego uznać należy za zasadny.

Uczestnik J. G., biorąc udział w debacie kandydatów na stanowisko (...), zorganizowanej w dniu 14 października 2018 roku, publicznie stwierdził, że wartość wykonanych przez Gminę R. inwestycji za lata 2015, 2016 oraz 2017 wyniosła kwotę (...) złotych. Z treści złożonych wraz z wnioskiem dokumentów, do których również miał dostęp uczestnik, określających wartość przeprowadzanych na przestrzeni lat 2010-2017 inwestycji w Gminie R. wynika jednak, iż wartość ta wynosiła w rzeczywistości ponad (...) złotych. Stwierdzenie użyte przez uczestnika J. G. należy zatem ocenić jako fałszywe i uznać za zawierające informację nieprawdziwą, a jako takie podlegające zakazowi rozpowszechniania w rozumieniu art. 111 ustawy Kodeks wyborczy.

Trudno podzielić stanowisko uczestnika, iż nie doszło do rozpowszechniania informacji nieprawdziwych. Debata miała bowiem charakter ogólnodostępny. Brało w niej udział około 170-180 osób. Wypowiedź była publiczna, transmitowana za pośrednictwem sieci internetowej, a nagranie z debaty jest nadal dostępne. Okoliczności te wskazują zdaniem Sądu na rozpowszechnianie treści w ogólnym rozumieniu tego terminu.

W toku rozprawy uczestnik powoływał się, iż podane przez niego informacje wynikają z rozbieżnego rozumienia przez strony pojęcia „inwestycja”. Należy jednak zauważyć, iż rozumieniu przeciętnego wyborcy, będącego odbiorcą

informacji wyartykułowanej w toku wspomnianej debaty, nie sposób jest zawęzić tego terminu do pojęcia prezentowanego przez uczestnika. Inwestycja w ujęciu ekonomicznym jest to nakład gospodarczy poniesiony na utrzymanie, tworzenie lub zwiększanie kapitału (np. maszyn i urządzeń, budynków czy zapasów).

Uczestnik wystosował do Urzędu Gminy wniosek o udostępnienie informacji w zakresie wykazu inwestycji z podaniem nazwy i wartości zrealizowanych inwestycji w latach 2010-2017, wartości dofinansowania tych inwestycji oraz daty zakończenia (odbioru). Otrzymał informację zgodnie z zakresem wniosku, które zawiera wszelkie żądane przez niego informacje. W swojej wypowiedzi w trakcie debaty podał informację nieprawdziwą i niepokrywającą się z przedstawionymi danymi. W tym zakresie należy również powołać się na wiarygodną dokumentację Gminy, z której jednoznacznie wynika, że kwoty inwestycji zakończonych i odebranych w okresie sprawowania mandatu (...) przez wnioskodawcę wyniosły ponad dwukrotnie więcej, niż uogólnił to swoją wypowiedzią uczestnik. Na obecnym etapie kampanii wyborczej nie sposób jest zatem uznać, że możliwym jest rozszerzenie przez uczestnika spornej wypowiedzi w sposób, który doprecyzuje ją na tyle, iż będzie ona mogła być uznana za prawdziwą dla przeciętnego wyborcy.

Konsekwencją powyższego jest także orzeczenie o nakazie sprostowania informacji nieprawdziwej, przedstawionej publicznie w toku debaty kandydatów na stanowisko (...) Sąd uznał za zasadne nakazanie dokonania sprostowania tej informacji za pośrednictwem Internetu (profilu wyborczego na portalu społecznościowym F. uczestnika) z uwagi na adekwatność takiej formy do sposobu rozpowszechnienia informacji nieprawdziwej. Debata była bowiem transmitowana za pośrednictwem sieci internetowej. Żądanie sprostowania na łamach prasy regionalnej Sąd uznał natomiast za niecelowe z uwagi na zbyt nieodległy termin wyborów samorządowych (wniosek – protest wyborczy – został złożony na niespełna 48 godzin przed początkiem obowiązywania tzw. „ciszy wyborczej”) oraz z uwagi na jego nieadekwatność – informacja nieprawdziwa nie miała bowiem zasięgu ogólnowojeńdzkiego, jaki z pewnością ma wskazany przez wnioskodawcę rodzaj prasy (Dziennik Wschodni). Adekwatnym środkiem sprostowania jest zatem w ocenie Sądu umieszczenie wskazanej w punkcie II sentencji postanowienia informacji na profilu społecznościowym kandydata. Taka forma opublikowania sprostowania jest w stanie zapewnić, iż dotrze ono do tego samego grona odbiorców, jakie powzięło informację nieprawdziwą w toku transmisji przedmiotowej debaty.

Sformułowane przez wnioskodawcę żądanie zakazania rozpowszechniania przez uczestnika J. G. nieprawdziwej informacji, że inwestycje Gminy R. na przestrzeni lat 2015, 2016 oraz 2017 wyniosły jedynie kwotę(...)złoty jest zatem w kontekście powyższych rozważań na tle ustalonego stanu faktycznego zasadne. Wartość rzeczywiście przeprowadzonych przez Gminę R. inwestycji wyniosła bowiem ponad(...) złotych, a zatem ponad dwukrotność kwoty, o której informację rozpowszechnił w toku debaty w dniu 14 października 2018 roku J. G.. Z tego względu za uzasadnione należy uznać żądanie o zakazanie rozpowszechniania tej informacji oraz o opublikowanie jej sprostowania.

Za niezasadne Sąd uznał żądanie wnioskodawcy, o którym mowa w art. 111 § 1 pkt. 6), tj. uiszczenia wskazanej kwoty na rzecz organizacji pożytku publicznego. Wskazana przez wnioskodawcę organizacja (Stowarzyszenie na Rzecz (...) w R.) widnieje w wykazie organizacji pożytku publicznego, jednakże w niniejszej sprawie Sąd nie uznał za uzasadnione zobowiązania uczestnika do uiszczenia wskazanej we wniosku kwoty na rzecz tej organizacji. Żądanie takie uzasadnione byłoby wówczas, gdyby uczestnik umyślnie, celowo i z premedytacją naruszył przepis art. 111 Kodeksu wyborczego poprzez rozpowszechnianie informacji nieprawdziwej. Ponadto w toku rozprawy uczestnik nie wypierał się użycia słów będących podstawą uwzględnienia wniosku, a rozbieżność stanowisk stron wynika z różnego rozumienia pojęcia inwestycji. W czasie posiedzenia wyznaczonego na rozprawę uczestnik zeznał, że wskazując wysokość zrealizowanych inwestycji w obecnej kadencji i w okresie dotyczącym jego osoby zastosował te same kryteria do każdego z kandydatów. Uczestnik wystosował także przeprosiny wobec wnioskodawcy.

Powyższe okoliczności nie wskazują, iż przekazanie nieprawdziwych informacji nacechowane było winą umyślną czy nienależytą starannością ze strony uczestnika.

W ocenie Sądu niecelowe również byłoby uwzględnienie tego żądania, mającego znaczenie w przypadku istotnego wydzwisku społecznego nieprawdziwej informacji, co w niniejszej sprawie należy uznać za niemające miejsca.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 520 § 2 k.p.c. z uwagi na wynik sprawy. Wysokość kosztów została ustalona na kwotę 240 złotych na podstawie § 8 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. 2017 r., poz. 1797).

Mając na uwadze powyższe rozważania faktyczne i prawne, Sąd Okręgowy w Lublinie na podstawie art. 111 ustawy kodeks wyborczy, orzekł jak w sentencji postanowienia.